

UDK 371.3:37(082)(049.3)

Primljeno: 26. 09. 2025.

Stručni rad
Professional paper

Julijana Kovačević-Kotorić

INTERDISCIPLINARNI POGLED NA IZAZOVE I PERSPEKTIVNE OBRAZOVNE METODIKE

**(Edina Murtić, Larisa Kasumagić-Kafedžić, Amina Isanović
Hadžiomerović, Emir Šišić, Dženana Hajdarpašić, Adriana
Katavić, Anes Osmić (ur.), *Status i modeli izučavanja metodike u
nauci i obrazovanju*, Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu,
Sarajevo, 2025)**

Zbornik radova *Status i modeli izučavanja metodike u nauci i obrazovanju*, pod uredništvom istaknutih stručnjaka/stručnjakinja: Edine Murtić, Larise Kasumagić-Kafedžić, Amine Isanović Hadžiomerović, Emira Šišića, Dženane Hajdarpašić, Adriane Katavić i Anesa Osmića, predstavlja iznimno vrijedan doprinos akademskoj zajednici i diskursu o obrazovnoj metodici. Publikacija je sabrala relevantne naučno-istraživačke radove posvećene ključnoj temi metodike, s namjerom da kritički analizira aktuelno stanje, identificira inherentne izazove te artikulira perspektive obrazovne metodike u kompleksnom spletu društvenih, kulturnih, tehnoloških i ekonomskih faktora koji oblikuju obrazovni krajolik.

Kao rezultat međunarodnog naučnog skupa održanog u Sarajevu 2023. godine, zbornik ujedinjuje radove iz različitih oblasti, nudeći bogat i detaljan interdisciplinarni uvid u složenost nastavnih procesa te njihovu nužnu usklađenost s najnovijim teorijskim, metodičkim i didaktičkim postavkama. Ovim se osigurava holistički pristup razumijevanju obrazovne metodike, uzimajući u obzir različite perspektive, teorije učenja i praktične implikacije.

U skladu s jasno izraženim intencijama organizatora, radovi u zborniku teže aktualizaciji najznačajnijih pitanja koja se tiču izučavanja metodike nastave humanističkih disciplina, što se smatra ključnim za razvoj kritičkog mišljenja, kreativnosti i aktivnog sudjelovanja učenika u procesu učenja. Podstiče se uspostavljanje dijaloga i razmjene iskustava između metodičara različitih profila, čime se naglašava važnost umrežavanja i kolaboracije s ciljem unapređenja nastavne prakse i kontinuiranog profesionalnog razvoja. Široki spektar tema, metodoloških pristupa i teorijskih usmjerenja omogućuje višeslojan uvid u različite aspekte obrazovanja, čime se osigurava bogata perspektiva za praktičare i istraživače.

Radovi analiziraju različite dimenzije obrazovnog procesa, nudeći detaljne uvide u metodologiju i praksu obrazovanja. Edina Murtić, u radu pod naslovom „Dijalog andragogije i umjetnosti kao prilog razvoju metodike obrazovanja odraslih“, istražuje inovativne metodičke pristupe u andragogiji, nudeći konkretne primjere primjene umjetnosti kao katalizatora kognitivnog i emocionalnog razvoja odraslih. Jadranka Herceg i Anita Zovko u radu „Andragoška metodika osnova za osiguranje kvaliteta sustava obrazovanja odraslih“ naglašavaju nužnost metodičke obuke nastavnika kao temelja kvalitetnog obrazovanja odraslih, ukazujući na važnost kompetentnih i obučених nastavnika za uspješno prenošenje znanja i vještina.

Rad Seada Nazibegovića i Bernesa Aljukića pod naslovom „Tri perioda razvoja savremene metodičke misli maternjeg jezika i književnosti u Bosni i Hercegovini“ nudi komparativnu analizu ključnih momenata oblikovanja nastavnih modela u različitim periodima, ističući historijske promjene i uticaje na metodiku u specifičnom bosanskohercegovačkom kontekstu. Time se pruža dublje razumijevanje evolucije metodike u specifičnim uslovima lokalne prakse.

Osim navedenih autora, vrijedan doprinos zborniku dala je i Mirela Omerović, čiji rad „Savremeni metodički pristupi u poučavanju jezika utemeljeni na ishodišno orijentiranoj nastavi“ propituje savremene metode poučavanja jezika u kontekstu ishoda učenja, naglašavajući važnost jasnog definisanja ciljeva učenja i mjerenja njihovog ostvarenja. Martina Kolar Billege u radu „Metodički pristup određivanju sadržaja poučavanja i ishoda učenja“ analizira interdisciplinarne pristupe u određivanju sadržaja poučavanja i definiranju ishoda, naglašavajući važnost integracije naučnih disciplina i razvojnih osobina učenika. Kroz interdisciplinarni pristup naglašava se važnost povezivanja različitih područja znanja kako bi se učenicima omogućilo cjelovito razumijevanje problematike i poveznica između teorije i prakse.

Almedina Čengiđ u radu „Metodički instrumentarij jezičkog i govornog usavršavanja u nastavi jezika i književnosti“ istražuje metodološki instrumentarij za jezičko

usavršavanje, nudeći konkretne prijedloge za poboljšanje kvalitete nastave jezika i književnosti. Taj rad predstavlja vrijedan resurs za nastavnike koji žele unaprijediti svoje metode poučavanja jezika. Igor Radeka u radu „Metodike u Hrvatskoj“ razmatra stanje metodike u Hrvatskoj, analizirajući izazove i perspektive u institucionalnom i akademskom razvoju metodike kao zasebne naučne discipline. Kroz analizu postojećih resursa i praksi pruža se uvid u razvojne tendencije metodike u Hrvatskoj. Ovakva komparativna analiza omogućava bolje razumijevanje specifičnih izazova i prilika unutar različitih obrazovnih sustava.

Iz područja primjene digitalnih tehnologija u zborniku je zastupljen rad Emira Šišića i Ane Lalić, koji analizira izazove i mogućnosti primjene digitalnih tehnologija u nastavi stranih jezika. Ističe se važnost integrisanja inovativnih alata u obrazovni proces, čime se osigurava relevantnost i efikasnost nastave u digitalnom dobu. Rad s nadarenim učenicima je zastupljen u prilogima Amira Duranovića i Melise Forić Plasto, koji nude inovativne pristupe nastavi historije. Ističe se važnost prilagodbe nastavnih metoda individualnim potrebama učenika, osiguravajući inkluzivni pristup obrazovanju.

Važnost vannastavnih aktivnosti naglašava u svom radu Sandra Bjelan, ističući njihov značaj za cjelokupni razvoj učenika. Marijana M. Prodanović istražuje metodiku nastavnog rada s nadarenim učenicima, nudeći konkretne strategije rada s ovom specifičnom skupinom učenika. Time se naglašava inkluzivni pristup, koji osigurava kvalitetno obrazovanje za sve učenike, bez obzira na njihove sposobnosti i potencijale.

Ervin Kovačević analizira profesionalni razvoj nastavnika, osvjetljavajući značaj kolaboracije, refleksije i emocionalne inteligencije u razvoju adaptivnih nastavnih praksi. Time se ističe važnost cjeloživotnog učenja i profesionalnog usavršavanja nastavnika. Dženana Hajdarpašić doprinosi zborniku analizom udžbenika ruskog jezika kao indikatora razvoja metodike i statusa ruskog jezika u Bosni i Hercegovini što pruža uvid u metodološke pristupe u nastavi ruskog jezika te uticaj udžbenika na kvalitet poučavanja.

Važno je napomenuti da, iako zbornik nudi raznovrstan i relevantan pregled savremenih istraživanja u oblasti metodike, nedostaje više empirijskih istraživanja koja bi kvantificirala efekte primijenjenih metodoloških pristupa, te više kritičkih osvrti na postojeće pristupe i njihove implikacije na obrazovnu praksu. Takve bi studije obogatile postojeći diskurs i ponudile konkretne dokaze o učinkovitosti različitih pristupa.

Zbornik *Status i modeli izučavanja metodike u nauci i obrazovanju* predstavlja značajan doprinos znanstvenoj zajednici, pružajući interdisciplinarni pogled na iza-

zove i perspektive obrazovne metodike. Analizirajući različite teme, metodološke pristupe i znanstvena gledišta, zbornik pruža bogatstvo informacija i podsticaja za buduća istraživanja i unapređenje nastavnih praksi. Time ova publikacija zaslužuje pažnju stručnjaka, nastavnika, studenata i svih onih koji su zainteresovani za unapređenje kvalitete obrazovanja. Svakako, potiče se daljnji angažman naučne zajednice u promišljanju o ulozi i važnosti metodike kao ključnog faktora u procesu obrazovanja, te primjena znanstvenih saznanja i inovativnih pristupa poučavanju. Zbornik predstavlja vrijednu platformu za buduće saradnje, promišljanja i unapređenje znanja u oblasti metodike. Zbornik je podijeljen na četiri oblasti u kojima će se nastavnici lakše snaći i pronaći ključne odrednice za svoju buduću pedagošku praksu i kao takav, pruža vrijedne uvide u stanje metodike te potiče na dodatna istraživanja i analizu kako bi se stekla cjelovita slika o ulozi metodike u obrazovanju, ali i prepoznali ključni izazovi s kojima se susreću metodičari i nastavnici u praksi.

Adresa autorice
Author's address

Julijana Kovačević-Kotorić
Katolički školski centar „Sveti Franjo“ Tuzla
julijana_k@hotmail.com